

UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” ALBA IULIA
FACULTATEA DE ȘTIINȚE

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT:

REGLEMENTĂRILE ȘI DEZVOLTĂRILE
AUDITULUI INTERN
ÎN CADRUL INSTITUȚIILOR DE CREDIT

Conducător științific:

Prof. univ. dr. Briciu Sorin

Doctorand:

Mihăilescu Ciprian-Teodor

CUPRINSUL REZUMATULUI TEZEI DE DOCTORAT

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT

CUVINTE CHEIE

INTRODUCERE ȘI MOTIVAȚIA CERCETĂRII

METODOLOGIA CERCETĂRII

PREZENTAREA SINTETICĂ A TEZEI DE DOCTORAT

BIBLIOGRAFIE

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT

Introducere	6
Metodologia cercetării.....	15
Capitolul I. INCURSIUNE ÎN LITERATURA DE SPECIALITATE PRIVIND REGLEMENTĂRILE ȘI DEZVOLTĂRILE AUDITULUI INTERN ÎN CADRUL INSTITUȚIILOR DE CREDIT.....	6
1.1. Stadiul cunoașterii privind auditul intern la nivel internațional- scurtă prezentare a principalelor studii în domeniu.	Error! Bookmark not defined.
1.2. România – primii pași privind studiul activității de audit intern în cadrul instituțiilor de credit	Error! Bookmark not defined.
1.3. Indonezia – Radiografia unei crize bancare: 1997-1999;	Error! Bookmark not defined.
1.3.1. Premizele crizei financiar-bancare din Indonezia (1997-1999) în cadrul contextului economico-politic autohton din ultimul deceniu al secolului XX	Error! Bookmark not defined.
1.3.2. Relațiile dintre mediul de afaceri și guvern sau așa numitul capitalism crony.....	Error! Bookmark not defined.
1.3.3. Condiționalitățile structurale, sectorul bancar slab și governanța corporativă deficitară – cauze principale ale dezastrului sistemului bancar indonezian; ..	Error! Bookmark not defined.
1.3.4. Restructurarea guvernancei corporative în cadrul instituțiilor de credit indoneziene ca urmare a crizei asiatice (1997-1999);	Error! Bookmark not defined.
1.4. Northern Rock – eșecul unui model de business ca urmare a unei slabe guvernance corporative	Error! Bookmark not defined.
1.4.1. Scurt istoric al situației financiare a băncii Northern Rock înainte de 14.09.2007	Error! Bookmark not defined.
1.4.2. Cauzele principale ale căderii băncii Northern Rock: modelul de business neadaptat riscurilor pieței și guvernance corporativă deficitară	Error! Bookmark not defined.
Capitolul II. ROLUL ȘI IMPORTANȚA AUDITULUI INTERN ÎN CADRUL INSTITUȚIILOR DE CREDIT	Error! Bookmark not defined.
2.1. Delimitări conceptuale și stadiul sinoptic al auditului intern pe plan intern și internațional	Error! Bookmark not defined.

- 2.1.1. Auditul intern – istorie, definiție și tipologie **Error! Bookmark not defined.**
- 2.1.2. Procesul de normalizare și standardizare în audit – evoluție și necesitate **Error! Bookmark not defined.**
- 2.1.3. Instituții de normalizare în domeniul auditului la nivel național **Error! Bookmark not defined.**
- 2.2. Fundamente privind contabilitatea și auditul intern în cadrul instituțiilor de credit..... Error! Bookmark not defined.**
 - 2.2.1. Obiectivele, aria de cuprindere și principiile auditului intern în cadrul instituțiilor de credit **Error! Bookmark not defined.**
 - 2.2.2. Relația audit intern-audit extern-supraveghere bancară..... **Error! Bookmark not defined.**
- 2.3. Consolidarea funcției de audit intern în cadrul instituțiilor de credit Error! Bookmark not defined.**
 - 2.3.1. Codul deontologic al auditorului intern..... **Error! Bookmark not defined.**
 - 2.3.2. Auditul intern și mediul de control în cadrul instituțiilor de credit **Error! Bookmark not defined.**
 - 2.3.3. Progrese în dezvoltarea auditului intern în cadrul instituțiilor de credit..... **Error! Bookmark not defined.**

**Capitolul III. AUDITUL INTERN – ELEMENT CHEIE AL
GUVERNANȚEI CORPORATIVE ÎN CADRUL INSTITUȚIILOR
DE CREDITError! Bookmark not defined.**

- 3.1. Guvernanța corporativă Error! Bookmark not defined.**
 - 3.1.1. Istoric, definiție, evoluție **Error! Bookmark not defined.**
 - 3.1.2. Principiile guvernanței corporative în cadrul corporațiilor ... **Error! Bookmark not defined.**
 - 3.1.3. Codurile de buna practică privind guvernanța corporativă ... **Error! Bookmark not defined.**
 - 3.1.4. Modele de guvernanță corporativă la nivel mondial și în România **Error! Bookmark not defined.**
 - 3.1.5. Modalități de măsurare și evaluare a guvernanței corporative **Error! Bookmark not defined.**
- 3.2. Auditul intern și guvernarea corporativă în cadrul instituțiilor de credit..... Error! Bookmark not defined.**
 - 3.2.1. Relația audit intern – guvernanță corporativă în cadrul instituțiilor de credit **Error! Bookmark not defined.**
 - 3.2.2. Auditul intern-element esențial al guvernanței corporative în cadrul instituțiilor de credit **Error! Bookmark not defined.**

- 3.2.3. Tendințe și perspective noi privind rolul auditului intern în cadrul guvernantei corporative..... **Error! Bookmark not defined.**

Capitolul IV. STUDIU DE CAZ – PROIECTAREA ȘI IMPLEMENTAREA DE SISTEME DE AUDIT INTERN ÎN CADRUL INSTITUȚIILOR DE CREDITError! Bookmark not defined.

Introducere..... Error! Bookmark not defined.

4.1. Prezentarea sistemului de audit intern în cadrul unei instituții de credit – considerente generale pe baza unui exemplu ipotetic: Banca de Investiții..... Error! Bookmark not defined.

4.2. Foaia de Parcurs – elementul central al sistemului de audit intern în cadrul Băncii de Investiții Error! Bookmark not defined.

4.3. Etapele desfășurării activității de audit intern în cadrul Băncii de Investiții pe baza Foii de Parcurs a auditului intern Error! Bookmark not defined.

4.3.1. Planificarea auditului intern Error! Bookmark not defined.

4.3.2. Pregătirea misiunilor de audit intern Error! Bookmark not defined.

4.3.3. Execuția misiunii de audit intern... Error! Bookmark not defined.

4.3.4. Raportarea rezultatelor misiunii de audit intern: Error! Bookmark not defined.

4.3.5. Acțiuni ulterioare (follow-up) Error! Bookmark not defined.

4.3.6. Asigurarea calității auditului intern în cadrul BI.Error! Bookmark not defined.

Capitolul V. CONCLUZII ȘI PROPUNERI PRIVIND DEZVOLTAREA ȘI ÎMBUNĂȚIREA REGLEMENTĂRIILOR REFERITOARE LA AUDITUL INTERN ÎN CADRUL INSTITUȚIILOR DE CREDIT.....242

5.1. Concluzii privind interdependența dintre auditul intern și guvernanta corporativă în cadrul sistemului bancar, obținute în urma studiilor de caz analizate Error! Bookmark not defined.

5.2. Concluzii, perspective și propuneri de îmbunătățire a relației audit intern-guvernare corporativă în cadrul instituțiilor de credit.Error! Bookmark not defined.

BIBLIOGRAFIE 19

ABREVIERI 29

CUVINTE CHEIE : audit intern, guvernanta corporativa, institutiile de credit, IAS, standarde internationale de audit intern, sistem de audit intern

INTRODUCERE ȘI MOTIVAȚIA CERCETĂRII

Obiectivul acestui demers științific este de a prezenta istoria, evoluția și perspectivele guvernantei corporative precum și identificarea raportului de interdependență și a rolului cheie pe care îl au auditul intern și guvernanta corporativă, accentul fiind pus pe particularitățile proceselor și structurilor de conducere în cadrul instituțiilor de credit.

În condițiile lumii de astăzi, aflată sub efectul crizei economice este nevoie de oameni cu o viziune completă asupra realității înconjurătoare care să poată identifica problemele cu care se confruntă organizațiile și care să ofere soluțiile necesare în vederea rezolvării acestora. Prin activitatea pe care o desfășoară, auditorii interni au responsabilitatea de a implementa un sistem de control intern adecvat și de a menține riscurile la un nivel scăzut în vederea obținerii de performanțe cât mai bune de către organizația din care fac parte. Astfel, auditul intern contribuie la implementarea unor procese și structuri eficiente de guvernanta corporativă în cadrul acestora.

Tema de cercetare propusă în cadrul tezei de doctorat "Reglementările și dezvoltările auditului intern în cadrul instituțiilor de credit" abordează evoluția auditului intern atât în plan național cât și internațional, necesitatea implementării funcției de audit intern în cadrul instituțiilor de credit, activitățile pe care le desfășoară, beneficiile aduse de aceasta, precum și introducerea unor procese și structuri de guvernanta corporativă eficiente în cadrul instituțiilor de credit, având la bază rezultatele activității de audit intern desfășurată sub supravegherea comitetelor de audit.

De asemenea, este studiată și relația dintre guvernanta corporativă și performanța instituțiilor de credit atât la nivelul sistemului financiar (macro),

cât și la nivel individual (micro), considerând auditul intern principalul instrument utilizat pentru gestionarea riscurilor.

Există păreri care susțin că nu poate fi demonstrată valoarea adăugată obținută prin utilizarea activității de audit intern în cadrul unei organizații, valoare adăugată reflectată prin intermediul informațiilor financiare elaborate și prezentate de către entități în cadrul raportărilor periodice, deseori observându-se însă că prin exercitarea misiunilor de audit intern, profesioniștii contabili care elaborează și prezintă situațiile financiare sunt descurajați să își desfășoare activitatea într-un mod eronat, incomplet sau necorespunzător.

Din experiența și constatările proprii, se poate exprima opinia că auditul intern derulat în cadrul unei instituții de credit adaugă plusvaloare întregii activități, datorită unor considerente instituționale. Astfel, organizarea și funcționarea unui sistem de control intern bazat pe norme și proceduri adecvate, motivează angajații organizațiilor să respecte procedurile și regulamentele interne aplicabile. Aceștia ajung să acorde o mai mare importanță conformării cu legislația, procedurile și reglementările din domeniu, devenind conștienți de faptul că auditul intern realizează o evaluare critică de ansamblu a întregii activități a unei organizații. Această evaluare a performanței unei entități efectuată de către auditul intern a devenit din ce în ce mai importantă pentru toți stakeholderii unei organizații, deoarece furnizează o asigurare asupra capacității unei organizații de a-și controla și administra operațiunile și riscurile proprii, asigurare enunțată în urma desfășurării unei activități independente, bazată pe standarde profesionale și de etică unanim acceptate la nivel internațional.

În cadrul acestui demers științific cercetarea științifică fundamentală are ca scop principal acumularea de noi cunoștințe privind aspectele esențiale ale fenomenelor și faptelor observabile, având în vedere o aplicație specifică

în cadrul instituțiilor de credit prin intermediul sistemului de audit intern proiectat și propus spre implementare.

Cercetarea utilizată în vederea elaborării referatului, s-a axat pe: **cercetarea cantitativă** (s-a realizat printr-o analiză a informațiilor legate de audit intern, control intern, managementul riscului și guvernanta corporativă, în scopul descrierii și explicării acestora); și **cercetarea fundamentală** (s-a efectuat prin aprofundarea teoriei privind aspectele mai sus menționate).

Nu se poate realiza o cercetare științifică fără ca aceasta să nu respecte anumite principii. Principiile cercetării științifice sunt considerate a fi repere la care informațiile acumulate trebuie raportate permanent. Astfel, în realizarea cercetării s-au utilizat următoarele principii: **principiul obiectivării** (se referă la obiectul cercetării științifice, modul în care acesta trebuie studiat și atitudinea cercetătorului față de obiectul cercetării sale); **principiul demonstrației** (rezultatele cercetării științifice trebuie demonstrate, dovedite că aparțin ca afirmații legate de obiectul studiat); **principiul corelației** (se referă la obligativitatea ca rezultatele științifice desprinse din cercetarea unui obiect să fie corelate cu datele deja existente în domeniul științific respectiv sau din domeniile științifice înrudite); **principiul evaluării rezultatelor** (se referă la modul de evaluare și de utilizare a rezultatelor obținute din activitatea de cercetare științifică) și **principiul utilității** (care semnalează faptul că activitatea de cercetare științifică trebuie să aibă în vedere o utilizare atât teoretică, cât și practică a rezultatelor obținute, în contextul de studiu dat).

Pentru elaborarea unei lucrări științifice este necesară utilizarea cunoștințelor existente acumulate de pe urma cercetării și/sau a experienței practice în vederea introducerii de noi procedee, sisteme și servicii sau îmbunătățirea substanțială a celor deja existente.

Pornind de la aceste considerente, obiectivele prezentei teze urmăresc:

- analiza definițiilor elaborate de mai mulți autori din literatura de specialitate, precum și a definițiilor elaborate de diferite organisme din domeniul auditului intern;
- fundamentarea importanței auditului intern prin prezentarea funcțiilor acestuia, a rolului, obiectivelor și a ariei de acoperire.
- identificarea legislației, normativelor, reglementărilor și standardelor profesionale care să asigure calitatea auditului și autoritatea profesiei de auditor;
- prezentarea tendințelor și abordărilor în domeniul auditului intern;
- stabilirea legăturii dintre guvernanta corporativă și auditul intern, prin detalierea rolului guvernantei corporative în cadrul unei instituții de credit și contribuția celor două concepte la creșterea performanței organizației.
- prezentarea tipologiei auditului intern
- analiza relației: audit intern-control intern-managementul riscului;
- coordonarea acestor procese în vederea eficientizării activităților desfășurate în cadrul instituțiilor de credit.
- fundamentarea importanței guvernantei corporative în cadrul instituțiilor de credit prin prezentarea modului de organizare, a rolului și a obiectivelor acesteia;
- analiza evoluției conceptului de guvernanta corporativă de-a lungul timpului și prezentarea principalelor curente internaționale;
- identificarea unor principii internaționale acceptate unanim, care să asigure eficiența și eficacitatea proceselor și structurilor de guvernanta corporativă la nivel mondial;
- identificarea curențelor guvernantei corporative în cadrul instituțiilor de credit apărute odată cu izbucnirea crizei financiare internaționale în anul 2007;

- prezentarea ultimelor tendințe în domeniul guvernancei corporative în cadrul instituțiilor de credit;
- explicarea contribuției auditului intern la creșterea performanței organizațiilor prin îmbunătățirea proceselor și structurilor de guvernance corporativă.
- prezentarea principalelor coduri și modele de guvernance corporativă atât la nivel internațional cât și în țara noastră
- analiza relației: audit intern-managementul riscului-guvernance corporativă în cadrul instituțiilor de credit;
- coordonarea acestor procese în vederea eficientizării activităților desfășurate în cadrul acestor entități;
- proiectarea și implementarea unui sistem de audit intern în cadrul instituțiilor de credit având la bază concluziile desprinse în urma cercetării științifice desfășurate
- detalierea sistemului de audit propus prin formalizarea activităților efectuate cu ajutorul documentelor anexate.
- scopul sistemului de audit propus în cadrul studiului de caz este de a reprezenta un ghid util auditorilor interni.

METODOLOGIA CERCETĂRII

Metodologia științifică utilizată în cadrul acestui demers științific a împletit cercetarea calitativă cu cea cantitativă îmbinând perspectiva descriptiv-conceptuală și perspectiva empirică. Abordarea cercetării teoretice este preponderent deductivă, plecând de la teorii, concepte și reglementări deja existente în ceea ce privește auditul intern și guvernance corporativă și particularizând aceste elemente în cadrul instituțiilor de credit. Cercetarea științifică practică, de natură cantitativă, este abordată mai ales inductiv, prin

reliefarea unor concluzii de ordin general, generate de situațiile particulare prezentate în cadrul sistemului bancar, precum și de studiul de caz prezentat.

Metodele de cercetare utilizate atât la nivel calitativ cât și cantitativ sunt : analiza documentelor, metoda comparativă, observația externă neparticipativă, dar și cea participativă.

Metodologia de cercetare utilizată are în vedere, într-o primă etapă, **documentarea**, în scopul lămuririi unor aspecte privind istoria și evoluția auditului intern, rolul și obiectivele sale în cadrul instituțiilor de credit, relația sa cu auditul extern și controlul intern, dar și cu managementul riscurilor din cadrul acestor organizații, **analiza și sinteza datelor**, utilizarea informațiilor obținute în scopul proiectării unui sistem de audit intern adaptat instituțiilor de credit, precum și **conceperea unor concluzii și enunțarea de noi perspective și dezvoltări în ceea ce privește rolul și aria de acoperire a auditului intern în cadrul instituțiilor de credit.**

Documentarea s-a realizat prin luarea în calcul și analizarea celor mai importante opinii și abordări din cadrul literaturii de specialitate, atât la nivel național cât și la nivel internațional; a diverselor articole și studii, precum și a diferitelor rapoarte ale organismelor de reglementare în domeniul profesiei de auditor intern (IASB, IIA, CAFR, etc)

Metoda comparativă a fost utilizată pentru a studia :abordările teoriilor și conceptelor din domeniul auditului intern și guvernancei corporative, studiile și cercetările științifice realizate în domeniu de-a lungul timpului, normele și reglementările naționale și internaționale relevante, cu scopul identificării elementelor comune, dar și a diferențelor existente între ele.

Metoda tipologica a fost folosită pentru clasificarea conceptelor și teoriilor la nivelul guvernancei corporative a organizațiilor.

Metoda observației neparticipative a fost utilizată prin analiza dinamicii cunoașterii științifice în domeniul stabilit pentru cercetare și a reglementărilor privind auditul intern și guvernancea corporativă la nivel național și

internațional, cercetătorul neavând nicio influență asupra documentelor analizate. În ceea ce privește metoda observației participative, aceasta presupune poziționarea cercetătorului înăuntrul domeniului analizat, acest fapt fiind concretizat prin studiul de caz privind proiectarea și implementarea unui sistem de audit intern în cadrul unei instituții de credit, deoarece cercetătorul este de profesie auditor financiar și a lucrat mai mulți ani în cadrul unor instituții de credit.

Conceperea unor concluzii și soluții s-a realizat după ce au fost fundamentate cunoștințele din domeniul auditului intern și a relației acestuia cu guvernanta corporativă, atât la nivel sistem, cât și la nivel de entitate individuală, accentul fiind pus pe rolul, obiectivele, și noile perspective ale auditului intern în cadrul guvernantei corporative a instituțiilor de credit, în urma consultării stadiului normalizării și reglementării în domeniu.

Informațiile cuprinse în lucrare au fost prelucrate cu multă atenție și deosebit de aprofundat.

În cadrul tezei, informațiile sunt prezentate într-o manieră elegantă, ușor de parcurs, conceptele cheie, delimitări, definiții, dintr-o varietate mare de surse, atât la nivel național, cât și la nivel internațional, fiind prelucrate și interpretate prin studii de caz arătând importanța auditului intern în cadrul organizațiilor, accentul fiind pus pe sistemul bancar, auditul intern fiind văzut drept un instrument eficient de administrare a riscului în cadrul procesului de guvernanta corporativă a instituțiilor de credit.

Sub aspectul formulării, a acurateții expresiilor și inteligibilității lucrării, se dorește o exprimare clară, concisă și ușor de urmărit

Sursa informațională este bogată și diversificată, fiind consultate multe materiale bibliografice constituite din: cărți de specialitate din literatura națională și internațională, lucrări de referință publicate în diverse reviste de specialitate precum și acte normative și site-uri de specialitate.

PREZENTAREA SINTETICĂ A TEZEI DE DOCTORAT

Teza de doctorat este structurată pe cinci capitole, după cum urmează:

Capitolul I, denumit „**Incursiune în literatura de specialitate privind reglementările și dezvoltările activității auditului intern în cadrul instituțiilor de credit**”, prezintă stadiul cunoașterii auditului intern, atât la nivel național, cât și internațional. Sunt prezentate principalele studii și cercetări realizate în domeniu în Europa, SUA și țara noastră.

Astfel, auditul intern este considerat catalizatorul modelelor de afaceri ale lumii contemporane, dată fiind abilitatea sa de a transforma specificul și potențialul fiecărei afaceri în avantaje competitive. Totuși, deși i se acordă o importanță din ce în ce mai mare și este considerat drept un factor crucial al succesului afacerii, auditul intern nu a fost obiectul unor studii de cercetare majore. Din aceste motive, în prezent există un număr limitat de studii care să aprofundeze și să pună în lumină rolul din ce mai important pe care auditul intern îl are în cadrul guvernancei corporative a organizațiilor. Prin urmare, cercetarea științifică privind activitatea de audit intern în cadrul instituțiilor de credit poate fi considerată și mai redusă.

Tot în cadrul acestui capitol sunt prezentate în detaliu două situații diferite, prima analizând relația dintre auditul intern, guvernarea corporativă și performanța instituțiilor de credit la nivel de sistem financiar-bancar (macro), iar cea de-a doua la nivel individual (micro). Analiza celor două situații pune în lumină și mai pregnant evoluția și rolul activității de audit intern în cadrul sistemului bancar în general și al instituțiilor de credit în particular, prin prisma rezultatelor guvernancei corporative reflectate de performanțele financiare ale instituțiilor de credit.

Prima situație prezintă cauzele și condițiile declanșării și evoluției crizei financiare din Indonezia anilor 1997-1999, analizând întregul sistem bancar indonezian din punct de vedere structural și legislativ. Este pus

accentul pe reliefaarea influenței negative a capitalismului de tip „crony” asupra guvernantei corporative și sunt prezentate efectele nefaste ale acestuia asupra sistemului bancar lovit puternic de criza financiară. Se observă că un rol important în exacerbarea efectelor crizei financiare din 1997-1999 din Indonezia, a revenit guvernantei corporative deosebit de slabe din cadrul instituțiilor de credit indoneziene, aceasta neavând la bază o activitate eficientă de audit intern.

De asemenea, sunt prezentate principalele probleme ridicate de existența unui supravegheri ineficiente și insuficiente din partea autorităților de supraveghere indoneziene, acestea permițând încălcarea repetată a reglementărilor referitoare la principiile de prudențialitate, această deficiență reflectându-se în final în modul dezastruos de gestionare a riscurilor (fără a avea la bază o guvernanta corporativă fundamentată pe activitatea auditului intern) manifestat de către instituțiile de credit locale.

A doua situație analizată, intitulată „Northern Rock-eșecul unui model de business ca urmare a unei slabe guvernante corporative”, prezintă modul defectuos în care a înțeles board-ul Northern Rock să gestioneze activitatea instituției de credit în condițiile în care activa într-una dintre cele mai reprezentative piețe financiare din lume: Marea Britanie. În acest caz este evidențiat faptul că principiile pe care se bazează guvernanta corporativă eficientă au fost ignorate chiar de către cei puși să supravegheze implementarea lor în cadrul Northern Rock. Astfel este greu de imaginat cum s-a putut trece atât de rapid de la o creștere susținută a activității unei instituții de credit la colapsul total al acesteia.

În cadrul cercetării sunt puse în lumină erorile majore de guvernanta corporativă comise de către consiliul de administrație al Northern Rock și este prezentat și un punct de vedere personal referitor la o eventuală legătură de cauzalitate între guvernanta corporativă, managementul riscului și prăbușirea instituției de credit.

Trebuie spus că, până la urmă, totul se rezumă la capacitatea unei organizații (mai ales în cazul instituțiilor de credit) de a face față riscurilor apărute în cursul desfășurării activității sale. Această capacitate este dată de abilitatea organismelor sale de conducere de a gestiona și administra riscurile, de a avea definite, aprobate și implementate strategii adecvate de luptă împotriva acestor riscuri. Ori, așa cum am mai spus-o, un rol esențial în cadrul elaborării acestor strategii îi revine auditului intern fundamentat pe abordarea bazată pe risc.

Data fiind importanța aspectelor cercetate în cadrul celor două studii de caz, se impune cu necesitate accentuarea unor noi direcții de acțiune în vederea creșterii și întăririi relației dintre guvernanta corporativă și auditul intern în cadrul instituțiilor de credit.

Ca și concluzie generală trebuie reținută ideea că performanța unei entități, fie ea și instituție de credit, se datorează în principal existenței și implementării la toate nivelele a unor procese și structuri de guvernanta corporativă eficiente. Această necesitate a reieșit atât în urma studierii unui întreg sistem bancar cât și în urma analizei realizate la nivel individual. Prin urmare, este necesară întărirea guvernantei corporative la nivelul entităților, iar principalul instrument pentru atingerea acestui obiectiv îl constituie creșterea rolului auditului intern în cadrul procesului de management al riscului, tendința actuală fiind ca activitatea de audit intern să devină un partener al managementului organizației în lupta pentru rezultate mai bune obținute în condiții de siguranță sporită

Capitolul II, intitulat „**Rolul și importanța auditului intern în cadrul instituțiilor de credit**” prezintă istoria și evoluția auditului intern pe plan internațional și național, rolul, organizarea și obiectivele activității de audit intern în cadrul organizațiilor publice și private, aria de aplicabilitate, precum și procesul de normalizare și standardizare a acestei activități de-a lungul timpului.

Auditul intern este o funcție implementată în scopul de a ajuta entitatea să-și atingă obiectivele propuse. Dar, pentru a realiza acest lucru, compartimentul de audit intern, sub atenta supraveghere a comitetului de audit, trebuie să vizeze analiza proceselor desfășurate, prin activități de control intern, management al riscurilor și guvernanta corporativă, cu scopul de a identifica problemele cu care se confruntă organizația și de a propune recomandări în vederea soluționării lor. Internaționalizarea auditului intern, tendințele viitoare în direcționarea centrului de interes al acestuia, transformă auditul intern într-un element necesar tuturor entităților, care contribuie la bunul mers al acestora.

Tot în aici este prezentat cadrul legislativ și de normalizare atât la nivel internațional (prin Standardele Internaționale de Audit Intern), dar și la nivel național: O. U. G. 75/1999 cu modificările și completările ulterioare, O. U. G. 90/2008, Legea 672/2002 cu modificările și completările ulterioare, Norma 17/2003 a BNR și Regulamentul BNR 18/2009 privind organizarea controlului și auditului intern și managementul riscului în cadrul instituțiilor de credit.

În continuare se reliefează modul de organizare, principiile, aria de acoperire, rolul și obiectivele activității de audit intern în cadrul instituțiilor de credit. Accentul este pus pe evidențierea rolului activității de audit intern în detectarea potențialelor riscuri la care sunt expuse instituțiile de credit și pe necesitatea furnizării managementului superior de soluții privind minimizarea acestor riscuri. De asemenea, sunt abordate principiile care guvernează activitatea de audit intern în cadrul instituțiilor de credit enunțate de către Comitetul de Supraveghere Bancară de la Basel, precum și prevederile Normei 17/2003 a BNR și ale Regulamentului BNR 18/2009 privind organizarea controlului și auditului intern și a managementului riscului, care reglementează această activitate în țara noastră, în condițiile respectării codului etic de către auditorii interni, punând în lumina relația dintre cultura

organizațională bazată pe valorile codului etic, guvernanta corporativă și performanțele organizației.

De asemenea, este tratată și relația dintre auditul intern și mediul de control intern. Rolul controlului intern în cadrul unei entități este acela de a oferi o asigurare rezonabilă în ceea ce privește activitatea de gestionare a riscurilor. Auditul intern ca formă de control, se referă la aplicarea de proceduri și norme de examinare coerente, pentru a asigura evaluarea activității și funcționalității tuturor compartimentelor entității.

Scopul managementului riscurilor este acela de a ajuta entitatea să înțeleagă riscurile la care este expusă, astfel încât ele să poată fi administrate, fără a materializa. În aceste condiții, managementul riscului reprezintă o nouă direcție de acțiune a departamentului de audit intern, care nu doar identifică, gestionează și evaluează riscurile, ci și contribuie la desfășurarea activității organizațiilor în condiții de maximă eficiență.

În prima parte a Capitolului III, intitulat „**Auditul intern-element cheie al guvernantei corporative în cadrul instituțiilor de credit**”, sunt prezentate diferitele forme de reglementare (fie sub formă de recomandări cuprinse în cadrul mai multor rapoarte și coduri-Raportul Cadbury, Raportul Turnbull, Codul Combinat, fie prin existența anumitor legi care trebuie respectate-Legea Sarbanes Oxley, un exemplu al guvernantei corporative la nivel internațional, dar și național). De asemenea, sunt prezentate modelele de guvernanta corporativă existente în țara noastră prin prisma Legii 31/1990, cu modificările și completările ulterioare, dar și a recomandărilor enunțate de Codul Bursei de Valori București.

Auditul intern este văzut ca un element esențial al unei guvernante corporative eficiente și eficace, datorită faptului că furnizează o asigurare asupra managementului riscului, sistemelor de control și proceselor și structurilor de guvernanta corporativă ale instituțiilor de credit. Auditul intern acționează precum un catalizator al schimbărilor, furnizând recomandări în

ceea ce privește îmbunătățirea proceselor și structurilor de guvernare corporativă.

De asemenea, sunt prezentate tendințe și perspective noi în ceea ce privește rolul auditului intern în cadrul guvernării corporative a instituțiilor de credit, având în vedere rolul din ce în ce mai important pe care activitatea de audit intern îl are în cadrul procesului de management al riscului.

În partea finală a capitolului, se degajă concluziile și recomandările privind direcțiile de acțiune viitoare propuse pentru a asigura creșterea și întărirea relației dintre guvernarea corporativă și auditul intern în cadrul instituțiilor de credit.

În cadrul Capitolului IV, intitulat „**Studiu de caz – proiectarea și implementarea de sisteme de audit intern în cadrul instituțiilor de credit**” este descris un model practic de desfășurare a activității de audit intern în cadrul unei instituții de credit, bazat pe un exemplu ipotetic.

În cadrul sistemului de audit intern propus, sunt prezentate toate fazele de derulare a activității de audit intern în cadrul unei instituții de credit, acestea fiind cuprinse în cadrul **Foii de Parcurs** a auditului intern, element ce reprezintă esența sistemului de audit intern dezvoltat în cuprinsul exemplului practic.

Sistemul de audit intern propus, beneficiază astfel de avantajul conceptului **Foii de Parcurs**, element considerat esențial, deoarece acesta permite vizualizarea în timp real de către decidenți a situației de ansamblu a activității de audit intern, permițând structurilor de conducere ale instituției de credit să acționeze rapid și să corecteze potențialele deficiențe și să implementeze cu ușurință măsuri menite să crească eficiența departamentului de audit intern.

Sistemul de audit intern propus în cadrul studiului de caz este fundamentat pe principiile RBIA (Risk Based Internal Audit), o atenție sporită fiind acordată identificării și definirii Zonelor de Risc, precum și determinării

universului auditabil, acești pași fiind esențiali pentru derularea eficientă și eficace a activității de audit intern. De asemenea, este pus în lumină rolul acțiunilor ulterioare încheierii misiunilor de audit intern (follow-up) și al măsurilor de asigurare a calității misiunilor de audit intern, aceste două aspecte influențând decisiv eficiența și eficacitatea activității departamentului de audit intern.

Anexele prezentate scot în evidență exemple concrete ale modului în care se organizează, planifică, desfășoară și se monitorizează misiunile de audit intern, transformându-se în instrumente utile și necesare auditorilor interni în desfășurarea activității de zi cu zi a acestora.

În finalul capitolului sunt prezentate anexele practice, care pot fi folosite și adaptate de către de auditorii interni în cadrul organizațiilor în care își desfășoară activitatea.

În capitolul final sunt prezentate concluziile și propunerile de dezvoltare ale activității de audit intern în cadrul instituțiilor de credit, fiind evident faptul că auditul intern câștigă din ce în ce mai mult teren în cadrul guvernantei corporative a organizațiilor, aria sa de acțiune crescând permanent, urmare a schimbărilor politice și economice continue survenite la nivel mondial precum și a progresului tehnologic, managerii solicitând tot mai multă calitate din partea serviciilor furnizate de către auditorii interni.

BIBLIOGRAFIE

A. Rusovici, F. Cojoc, Gh. Rusu, (2001), *Audit financiar, servicii conexe și de consultanță în bănci*, Editura Monitorul Oficial, București;

Anson, M., (2003), *Corporate Governance Ratings: Come of Age*, IGGN Conference, Amsterdam, ;

Arena, M., Arnaboldi, M. and Azzone, G. (2006) „*Internal audit in Italian organizations. A multiple case study*”, *Managerial Auditing Journal*, 21(3), pp. 275-292.;

Arens, A. et al, (2003), *Audit. O abordare integrala*, Ed. ARC, ediția a 8-a, Chișinău;

Avram V., (2003), *Managementul procesului de creare a valorii în contextual guvernării întreprinderii*, Editura Economică, București sau www.oecd.org (versiunea revizuită în limba engleză, 2004);

Badea, L., Socol, A., Dragoi, V., Driga, I., (2010) *Managementul riscului bancar*, Editura Economica, Bucuresti,

Baig, T., Ilan G., (1998), *Financial Market Contagion in the Asian Crisis*, IMF Working Paper 98/155 (Washington: IMF);

Baker H. Kent, Ronald Anderson, (2010) *Corporate governance-A synthesis of theory, research and practice*, John Wiley and Sons Inc, Hoboken, New Jersey, USA;

Boynton, C., William, N., (2006), *Modern auditing, assurance services and the integrity of financial reporting*, John Wiley & Sons Inc, New York, USA;

Briciu, S., (2006), *Contabilitate manageriala, aspecte teoretice și practice*, Editura Economică, București;

Briciu, S., (2009), *National and international approach to financial instruments*, Annals of Faculty of Economics, econpapers. repec. org;

Briciu, S., Capusneanu, S., Rof, L., M., Topor, M., (2010), *Contabilitatea și controlul de gestiune – instrumente pentru evaluarea performanței entității*, Editura Aeternitas, Alba Iulia;

Briciu, S., Ghiță M., Sas, F., Ghiță, R., (2006), *Audit public intern*, Editura Aeternitas, Alba Iulia,

Briciu, S., Tabara, N., (2012), *Actualități și perspective în contabilitate și control de gestiune*, Editura Tipo Moldova, Iași;

Buzatu, L., (2004), Teza de doctorat- *Piața de capital în România, identificarea unor căi și oportunități de creștere și diversificare a acesteia*, conducător științific prof. univ. dr. Alexandru Puiu, ASE, București;

Chita, M., Iatco, C., Brezuleanu, C. O., Vorniceanu, M., (2009), *Guvernanța corporatistă și auditul intern*, Editura TipoMoldova, Iași;

Crăciun, S, (2004), *Auditul financiar și auditul intern. Controlul financiar și expertiza contabilă*, Editura Economică, București;

Corner, J. M., (2005), *Corporated fraud, 3rd edition*, Gower Publishing Limited, Suite 420, 101 Cherry Street, Burlington, USA;

Daniel Fitzpatrick, (2000), *Indonesian Corporate Governance: Would Outside Directors or Commissioners Help?* in Chris Manning & Peter van Diermen (eds), *Indonesia in Transition* (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies);

Dănescu, T., Oltean (Muntean), A., Sandru, R., (2010), *Risk Based Internal Audit: Perspectives Offered to Corporations and Banks*, Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica, 12(1);

Dănescu, T., (2007), *Audit financiar-convergențe între teorie și practică*, Editura Irecson, București;

Dănescu, T., (2007), *Proceduri și tehnici de audit financiar*, Editura Irecson, București;

Drogalas, G. (2010) *Evaluation of the effectiveness of Internal Control System from the point of view of accounting and finance in hotel Greek business*, Doctoral thesis, University of Macedonia, Thessaloniki, Greece;

Drogalas, G., Karagiorgos, Th., Christodoulou, P. and Euaggelidou, A. (2006), „*Theoretical approach in an Internal Control System: A conceptual framework and usability of internal audit in hotel business*”, *1st International Conference on Accounting and Finance*, University of Macedonia, Thessaloniki, Greece, Conference Proceedings.

Dobroteanu, C. L., Dobroteanu L., (2002), *Audit. Concepte și practici. Abordare națională și internațională*, Editura Economică, București;

Dobroteanu, C. L., Dobroteanu L., (2007), *Audit Intern*, Editura InfoMega, București;

Dobroteanu, C. L., Dobroteanu L., (2008), *Aspecte esențiale în aplicarea strategiei de audit intern bazate pe riscuri*, Revista Audit Intern, 11, pag 3-9;

Dochia, A., *Raport privind conducerea corporativă din România, prezentat la București, 18-21 septembrie 2001 în cadrul conferinței OECD*;

Eg, Simon Johnson et al, (1998), *Corporate Governance in the Asian Financial Crisis 1997-98* (Working Paper No 137, Stockholm Institute of Transition Economics and East European Economies, Stockholm School of Economics;

Flasher, D., (1996), *Internal auditing, a one semester course*, The Institute of Internal Auditors, Florida, USA;

Gerald, T., (2000), *The Asian currency crisis*, Times Academic Press;

Ghiță, M., Iatco, C., Brezuleanu, C.O., Vorniceanu, M., (2009), *Guvernanța corporativă și auditul intern*, Editura Tipo Moldova, Iasi;

Ghiță, M., Briciu, S., et al. (2009), *Guvernanța corporativă și auditul intern*, Editura Aeternitas, Alba Iulia,

Gramling, A. A, Maletta, M. J, Schneider, A. and Church, B. K. (2004) *The role of the internal audit function in corporate governance: A synthesis of the extant internal auditing literature and directions for future research*, Journal of Accounting Literature 23: 194-244;

Greuning van Hennie, Bratanovic Brajovic Sonja, (2009), *Analyzing banking risk-A framework for assesing corporate governance and risk management*, 3rd edition;

Gup E. Benton, (2007), *Corporate governance in banking-A global perspective*, Elgar Publishing Ltd, United Kingdom;

Hayes, R., Dassen, R., Schilder, A., Wallage, P., (2005), *Principles of Auditing. An Introduction to International Standards of Auditing*, 2nd edition, Prentice Hall Financial Times, UK;

Horomnea, E., (2000), *Dimensiuni științifice, sociale, și spirituale în contabilitate*, Editura Tipo Moldova;

Hermanson, D. (2006) *Internal auditing: getting beyond the section 404 Implementation crisis*, Internal Auditing. Boston: Vol. 21, Iss. 3. pg. 39, 3 pgs;

Jeffrey Ridley, (2007), *Cutting Edge Internal Auditing*, John Wiley & Sons, Ltd;

Koutoupis, A. (2009), *The effects of the Institutional Framework for Corporate Governance and Best Practices in the Development of Internal Control Systems Business*, Doctoral thesis, Panteion University, Athens, Greece.;

Koutoupis, A., Tsamis, A., (2009), *Risk Based Internal Auditing within Greek banks: a study case approach*, Journal of Management and Governance, Volume 13, No. 1-2, pag 101-130;

Kovanen Arto, Enoch Charles, Baldwin Barbara, Frecaut Olivier, (2001) *Indonesia: Anatomy of Banking Crisis Two Years of Living Dangerously*, 1997-1999, IMF Working Paper WP/01/52 Washington;

Mihăilescu, I., et al, (2010), *Audit și control intern*, Editura Independența Economică, Pitești;

Neamțu, H.,(2007), *CAFR implicată activ în transpunerea reglementărilor europene*, Audit Financiar nr 1, Bucuresti,

Neamțu, H., (2011), *Raportarea financiară și auditul. Un moment al schimbării?*, Revista „Economistul” Nr.5,

Paape, L., Scheffe, J. and Snoep, P., (2003), *The Relationship between the Internal Audit Function and Corporate Governance in the EU – a Survey*, International Journal of Auditing, 7, pp. 247-262;

Pantelides., P, Drogalas, G., Ioannidou, E., Kesisi, E. (2011), *Major Studies of Internal Auditing: Greece în Conjunction with Europe*;

Pickett K. H. Spencer, (2006), *The Internal Audit Handbook*, Second Edition, John Wiley & Sons, III, River Street, Hoboken, NY07030, USA;

Rittenberg, L. and Covaleski, M., (1999), *Outsourcing the Internal Audit Function: The British Government Experience with Market Testing*, *International Journal of Auditing*, 3, pp. 225-235;

Ross H McLeod, (1992), *Indonesia's New Banking Law*, 28(3) *Bulletin of Indonesian Economic Studies*;

Rusovici, A., Farmache, S., Rusu, G., 2008, *Manager în misiunea de audit*, Editura Monitorul Oficial, București;

Sarens, G. and De Beelde, I. (2006) „*Internal auditors' perception about their role in risk management. A comparison between US and Belgian companies*”, *Managerial Auditing Journal*, Emerald Group Publishing Limited, 21(1), pp. 63-80.;

Sawyer, B. L. (2003), *Sawyer's Internal Auditing, The practise of Modern Internal Auditing*, The Institute of Internal Auditors, 5th ed., pp. 120-121;

Sawyer, L. B., Dittenhofer, M. A., Assisted by Scheiner, J. H, (1996,), *Sawyer's Internal Auditing 4th edition*, Florida: The Institute of Internal Auditors, p 13

Selim, G., Woodward, S. and Allegrini, M., (2009), *Internal Auditing and Consulting Practise: A Comparison between UK/Ireland and Italy*, *International Journal of Auditing*, 13, pp. 213-25.;

Smith John, *Audit Committees Combined Code Guidance*, 2003;

Socol, A., (2011), *Internal Banking Control and Audit : A Comparative Approach in the Romanian Banking Sector*, *Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica*, 13(2),

Soltani Bahram, (2007), *Auditing-An international approach*, Prentice Hall, Pearson Education Limited, UK;

Spira, L. and Page, M. (2003), *Risk management: The reinvention of internal control and the changing role of internal audit*, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 16(4), pp. 640-661.;

Stanciu, V., (2008), *Internal Audit Approach în Banks*, *Analele Științifice ale Universității Alexandru Ioan Cuza Iași, Științe economice*, Tomul LV;

Tabulajan, B. S., (2001), *Corporate Governance of Indonesian Banks-The Legal and Business Context*, Singapore;

Tabulajan B. S., (2002), *Why Indonesian Corporate Governance Failed – Conjectures Concerning Legal Culture*, *Columbia Journal of Asia Law*, Spring;

Tettamanzi, P., (2003), *Internal Auditing: Evoluzione Storica*, *Stato Dell'arte e Tendenze di Sviluppo: Italia e Regno Unito a Confronto*, Egea, Milano;

Țurlea, E., Ștefanescu, A., (2009), *Internal Audit and Risk Management in Public Sector Entities, Between Tradition and Actuality*, *Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica*, 11(1),

Țurlea, E., Ștefanescu, A., Duca, I., Dumitru, V., (2008), *Tridimensional Approaches of the Internal Audit, Private, Public and Banking System*, *The Annals of the University of Oradea, Economic Science Series*, Tom XVII,

V. Dedu, (2003), *Gestiune și audit bancar*, Editura Economică, București;

Walters B., (2008), *The fall of Northern Rock-An insider's story of Britain's biggest banking disaster*, Harriman House LTD, Hampshire, UK;

ALTE SURSE BIBLIOGRAFICE

Basel Committee on Banking Supervision, *Enhancing bank transparency*, september 1998;

Basel Committee on Banking Supervision, *Enhancing corporate governance for banking organizations*, september 1999;

Basel Committee on Supervision, „*Internal audit in banking organizations and the relationship of the supervisory authorities with internal and external auditors*”, Basel, 2000;

Basel Committee on Supervision, „*Internal audit in banking organizations and the relationship with internal and external auditors*”, Basel, 2000;

Basel Committee on Banking Supervision, *Enhancing corporate governance for banking organizations*, february 2006;

Cadbury Report, (1992), *Report of the Committee on the Financial Aspects of Corporate Governance, 1992*;

CAFR, 2009, *Manual de Standarde Internaționale de Audit și Control de Calitate. Audit financiar 2009*, Editura Irecson, București;

CAFR, 2010, *Codul Etic*, Editura Irecson, București,

Cartea Albă a administrării corporațiilor în sud-estul Europei, Pactul de stabilitate, Acordul Europei de Sud-Est pentru reforma, investiții, integritate și creștere economică;

Corporate Governance Scores-Criteria, Methodology and Definitions, Standard&Poor's;

Deloitte & Touche and IIA-UK & Ireland, *The Value Agenda, (2002)*, London,

FSA's internal audit review of its supervision of Northern Rock, and the FSA management response, March, 2008;

FSA – The FSA's Supervisory Enhancement Programme, in response to the Internal Audit Report on supervision of Northern Rock, March, 2008;

Government of Indonesia, various, Memorandum of Economic and Financial Policies, Jakarta;

IIA, Great Britain and Ireland, (2002), *Corporate governance and risk management, Second edition*;

Institutul Auditorilor Interni din Marea Britanie și Irlanda, (2002), *Guvernanta corporativă și managementul riscurilor*, ediția a II-a;

Institut Francais de l'Audit et du Controle Internes (2005) *Resultats de L'enquete sura Pratique de L'audit interne en France en 2005*, The Institute of Internal Auditors France, Paris, IFACI, available at: www.ifaci.com,

Nestor, S., Ladipo, D. (2009), *Bank boards and the financial crisis – A corporate governance study of the 25 largest european banks*;

Nestor, S., (2001), *International Efforts to Improve corporate governance: Why and How?*, OECD

Northern Rock, *Annual Report 2007*;

Sarbanes_Oaxley Act Section 404, July 2002

UK House of Commons, Treasury Committee, *The Run on the Rock*, Fifth Report of Session 2007-2008;

UK House of Commons, Treasury Committee, *Financial stability and depositor protection: strengthening the framework*, January 2008;

LEGISLAȚIE

BNR, Norma nr. 17/2003 privind organizarea și controlul intern al activității băncilor, administrarea riscurilor semnificative, precum și organizarea și desfășurarea activității de audit intern în cadrul băncilor;

BNR, Regulamentul nr. 18/2009 privind cadrul de administrare a activității instituțiilor de credit, procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri și condițiile de externalizare a activităților acestora;

CAFR, 2009, *Manual de Standarde Internaționale de Audit și Control de Calitate. Audit financiar 2009*, Editura Irecson, București;

CAFR, 2010, *Codul E,tic*, Editura Irecson, București,

Directiva 43/2006/CEE privind auditul statutar al conturilor anuale și consolidate, Starsbourg, 17 mai 2006,

Hotărârea CAFR 88/2007 pentru aprobarea Normelor de audit intern, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 416 din 21/06/2007,

Legea societăților comerciale nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare,

Legea bancară nr. 58/1998 modificată prin Legea nr. 357/2002 și Legea nr. 485/2003;

Legea nr.133/2002 pentru aprobarea O.U.G nr. 75/1999. privind activitatea de audit financiar, publicată în Monitorul Oficial al României nr.230 din 05.04.2002,

Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, publicată în M. O. nr. 958/24. 12. 2002, cu modificările ulterioare;

Legea nr.12 din 9 ianuarie 2003 privind aprobarea O.G. nr.67/2002 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr.75/1999 privind activitatea de audit financiar, publicată în Monitorul Oficial al României nr.38 din 23.01.2004,

Ordinul Ministrului Finanțelor nr.1267/2000, pentru aprobarea Normelor minimale de audit intern (Cadrul general), publicat în Monitorul Oficial al României nr.480/02.10.2000,

Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.1752/2005, pentru aprobarea Reglementărilor Contabile conforme cu Directivele europene, publicat în Monitorul Oficial al României nr.1080 din 30 noiembrie 2005,

Ordin al Ministrului Finanțelor Publice nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, publicat în Monitorul Oficial al României nr.766 din 10 noiembrie 2009,

O.U.G. nr 75/1999, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 133/2002, modificată prin O. G. nr. 67/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 12/2003, modificată prin Legea 26/2010;

O.U.G. 98/2008, publicată în M. O. 481/30. 06. 2008;

O.U.G. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, publicată în M. O. 883/14. 12. 2011;

RESURSE WEB

www.aair.ro; *Asociația Auditorilor Interni din România*,
www.bvb.ro; *Bursa de Valori Bucuresti*,
www.cafr.ro, *Camera Auditorilor Financiari din România*
www.ccir.ro; *Camera de Comerț și Industrie a României*,
http://www.fsa.gov.uk/pubs/ukla/lr_comcode2003.pdf;
<http://www.pwc.com/us/en/internal-audit/assets/maximizing-internal-audit.Pdf>, *PriceWaterHouseCoopers*,
www.iaa.org.uk, *Institute of Internal Auditors – UK and Ireland*
www.IFAC.org, *International Federation of Accountant-IFAC*;
www.ifaci.com;
www.OECD.org, *OECD-Principles of Corporate Governance*, 1999;
www.theiaa.org, *The Institute of Internal Auditors*

Rezultatele cercetării doctorale au fost valorificate prin publicarea de articole în reviste recunoscute de CNCSIS și prin participarea la conferințenationale și internaționale, astfel:

Ciprian Teodor Mihailescu, Corina Ducu: Analiza structurii costurilor fixe si variabile, Revista Studii Economice, Nr.3-4(decembrie 2009) din cadrul ULIM Moldova,ISSN1857-226X.

Ion Mihăilescu , Ciprian Teodor Mihăilescu : *Audit financiar versus audit statutar. Clarificări necesare în practica profesională*, Revista Audit Financiar nr. 2/2010, Revistă recunoscută de CNCSIS, categoria B+, B.D.I.:<http://www.ulrichsweb.com>;<http://www.proquest.com>.

Ion Mihăilescu, Niculina Marcu, Dănuț Chișarez, Galation Covariu, Ciprian Teodor Mihăilescu: *Audit și control intern*, Editura Independența Economică, Pitești, 2010, ISBN: 978-606-502-034-4.

Ciprian Teodor Mihăilescu, Corina Ducu : *Internal audit regulations and developments within credit institutions*, Proceedings of the International Workshop "ADVANCED RESEARCH AND TRENDS IN ACCOUNTING, AUDIT AND FINANCE" ICMEA 2010, November 5-6, Alba Iulia, Romania, Acreditare CNCSIS B+, ISBN 978-973-1890-76-0,

Ciprian Teodor Mihăilescu, Corina Ducu : *The importance of risk management within the internal audit activity*, Proceedings of the International Workshop "ADVANCED RESEARCH AND TRENDS IN ACCOUNTING, AUDIT AND FINANCE" ICMEA 2010, November 5-6, Alba Iulia, Romania, Acreditare CNCSIS B+, ISBN 978-973-1890-76-0.

Ciprian Teodor Mihăilescu, Corina Ducu : *INTERNAL AUDIT – A KEY ELEMENT OF CORPORATE GOVERNANCE IN CREDIT INSTITUTIONS*, Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica, 13(2), 2011, ISSN 1454-9409, indexată în bazele de date internaționale RePEc, IndexCopernicus, ProQuest, Ulrich's, Genamics JournalSeek, DOAJ, Open-J-Gate.

Ciprian Teodor Mihăilescu : *INTERNAL AUDIT – A KEY ELEMENT OF CORPORATE GOVERNANCE IN CREDIT INSTITUTIONS*, *Eurasi Business and Economics Society (EBES) 2012 Conference Istanbul, EBES 2012 Istanbul Conference Program and Abstract Book*, ISBN 978-605-61069-5-8, Istanbul, Turcia, Mai 2012

Ciprian Teodor Mihailescu : *NEW PERSPECTIVES FOR INTERNAL AUDIT WITHIN FINANCIAL INSTITUTION IN THE LIGHT OF CORPORATE GOVERNANCE*, AMIS International Conference Proceedings ,13-14 iunie 2012, București.

ABREVIERI

AUS – Standardele de audit USA

ASB – Auditing Statements Board

BIS – Banca Internațională pentru Reglementare

BNR – Banca Națională a României

CAFR – Camera Auditorilor Financiari din România

CAPI – Comitetul pentru Audit Public Intern

CEE – Comunitatea Economică Europeană

CECCAR – Corpul Experților Contabili și a Contabililor Autorizați din România

CIA – Auditor Intern Certificat

CSPAAS – Consiliul pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit

FEE – Federația Europeană a Experților Contabili

GAAS – Standardele generale de audit acceptate

IAASB – International Auditing and Assurance Standards Board

IAS – Standarde internaționale de contabilitate

IASB – International Accounting Standards Board

IAPC – Comitetul Internațional pentru Direcția de Audit

IFAC – Federația Internațională a Contabililor

IFRS – Standarde Internaționale de Raportare Financiară

ISAs – International Standards on Auditing

IFACI – Institutul Francez al Auditorilor Interni

IIA – Institutul Auditorilor Interni USA

MFP – Ministerul Finanțelor Publice

UCAAPI – Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern

UE – Uniunea Europeană

US GAAP – United States Generally Accepted Accounting Principles

